

Відповідальність за несплату аліментів – роз'яснює Міністр юстиції України Павло Петренко

Павле Дмитровичу, мій чоловік понад рік не виплачує дитині аліменти. Він каже, що не працює, але нещодавно придбав нову машину та постійно їздить за кордон відпочивати. Чи можу я притягнути його до відповідальності за ухилення від сплати аліментів? Дякую за відповідь!

З повагою, Зоряна Гордієнко

За ініціативи Уряду Володимира Гройсмана рівно рік тому прийнято 2-й пакет законопроектів **#ЧужихДітейНеБуває**, покликаних захистити найменших українців. Станом на сьогодні українським дітям вже виплачено **7,9 млрд грн** боргів з аліментів, які раніше малеча не бачила роками. Крім того, закони значно посилили відповідальність неплатників аліментів.

Яку відповідальність несе боржник за несплату аліментів?

До неплатників аліментів застосовуються ряд обмежувальних заходів, фінансових санкцій та відповідальність у вигляді суспільно корисних робіт, адміністративного арешту та позбавлення волі.

Які обмежувальні заходи застосовуються?

Якщо розмір заборгованості по сплаті аліментів перевищує 4 місяці (3 місяці для батьків Тяжко хворої дитини або дитини з інвалідністю), встановлена можливість накладення обмежень на неплатників аліментів щодо:

- виїзду за межі України;
- керування транспортними засобами;
- користування зброєю;
- полювання.

Також боржник з аліментів не може впливати на рішення про тимчасовий виїзд дитини за межі України. Тобто, той із батьків, з ким проживає дитина, самостійно вирішує питання тимчасового виїзду такої дитини за межі України.

Які фінансові санкції?

Не менш дієвим способом покарання є запровадження фінансових санкцій. Закони передбачають накладення штрафу за несплату аліментів залежно від суми заборгованості:

- понад 1 рік – 20%;
- понад 2 роки – 30%;
- понад 3 роки – 50%.

Як щодо інших видів відповідальності?

Законодавчі зміни торкнулися й злісних неплатників аліментів. Мова йде про адміністративну та кримінальну відповідальність.

Адміністративна відповідальність

Несплата аліментів на утримання дитини, тягне за собою виконання суспільно що призвела до виникнення корисних робіт на **строк від 120 до 240**

заборгованості, сукупний розмір якої **годин**.
перевищує суму відповідних платежів за 6
місяців з дня пред'явлення виконавчого
документа до примусового виконання

Кримінальна відповідальність

Злісне ухилення від сплати встановлених за рішенням суду коштів на утримання дітей, а також злісне ухилення батьків від утримання неповнолітніх або непрацездатних дітей, що перебувають на їх утриманні. карається громадськими роботами на строк **від 80 до 120 годин** або арештом на строк **до 3-х місяців**, або обмеженням волі на строк **до 2-х років**

Те саме діяння, вчинене особою, раніше судимою за злочин карається громадськими роботами на строк **від 120 до 240 годин** або арештом на строк **від 3-х до 6-ти місяців**, або обмеженням волі на строк **від 2-х до 3-х років**.

*Під ухиленням слід розуміти будь-які діяння боржника, спрямовані на невиконання рішення суду (приховання доходів, зміну місця проживання чи місця роботи без повідомлення державного виконавця, які призвели до виникнення заборгованості із сплати коштів у розмірі, що складають суму виплат за 3 місяці відповідних платежів.

Коли призначається державна допомога?

Якщо батьки ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання (перебування) їх невідоме, держава дбає про своїх маленьких громадян шляхом призначення тимчасової державної допомоги.

Підставами для призначення допомоги є:

- рішення суду про стягнення аліментів з одного з батьків не виконується у зв'язку з ухиленням від сплати аліментів або відсутністю у боржника коштів та іншого майна, на які за законом може бути звернено стягнення;
- стосовно одного з батьків здійснюється кримінальне провадження або він перебуває на примусовому лікуванні, у місцях позбавлення волі, якого визнано в установленому порядку недієздатним, а також перебуває на строковій військовій службі;
- місце проживання (перебування) одного з батьків не встановлено.

Для призначення тимчасової допомоги один з батьків, який утримує дитину (одержувач), звертається до органу соцзахисту за своїм місцем проживання (перебування).

Який розмір державної допомоги?

Розмір тимчасової допомоги розраховується як різниця між 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні 6 місяців.

Підкреслюю, що, починаючи з липня 2019 року, прожитковий мінімум для дітей віком до 6 років становить 1699 грн, а для дітей віком від 6 до 18 років - 2118 грн.

Як бути якщо боржник безробітний?

Ми підписали з Державною службою зайнятості та Державною службою України з питань праці два меморандуми про співробітництво, які забезпечать подальше повернення заборгованих горе-батьками аліментів дітям. Таким чином:

1. ми пропонуємо безробітним боржникам добровільно працевлаштуватися на роботу. Якщо вони не хочуть самостійно працювати й отримувати дохід, ми направляємо їх на роботу через інструмент суспільно корисних робіт.
2. Міністерство юстиції надає інформацію про факти незаконного отримання коштів у «конвертах» від роботодавців органам Держслужби з питань праці.

Інспектори Держпраці приходять з інспекційними перевітками на такі підприємства. Завдяки цьому, ми вирішуємо одразу дві проблеми. Перша – легалізація зарплати аліментників і змусити останніх заплатити власним дітям. Друга – навести лад на підприємствах, які через такі «сірі» схеми порушують українське законодавство і не платять податки.

Також хочу нагадати, Мін'юст створив систематизовану базу даних про боржників - Єдиний реєстр боржників, мета якого оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників та запобігання відчуженню боржниками майна. Реєстр є відкритим та розміщений на сайті Мін'юсту за посиланням: www.erb.minjust.gov.ua

Куди звертатися за більш детальними консультаціями та роз'ясненнями?

Якщо у вас залишились питання з даного приводу, будь ласка, телефонуйте до контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за номером 0 (800) 213 103, цілодобово та безкоштовно в межах України. В центрах та бюро надання безоплатної правової допомоги по всій Україні ви можете отримати юридичну консультацію та правовий захист.